

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Bonis Operibus Docto. Martini Lutheri Liber

Luther, Martin

Vuittemberge, 1521

VD16 L 7151

Secvndo.

urn:nbn:de:hbz:466:1-33333

Quintum
præceptum.
Ne occidas.

Expositio
præcepti.

hominem capiunt, regunt, moderantur, & subiiciunt sibi, ut non se ipse
se regat, non sibi probus videatur, nihil magni de seipso sentiat, sed se
modestum & humilem agnoscat, permittens duci. Quo superbiæ oc-
curritur & resistitur. Hæc autem sequentiâ præcepta agunt cum cupidita-
tibus & voluptatibus hominis, ad eas quoque occidendas. Primo irasci-
bilem & vindictæ studiosam, de qua quintum præceptum dicit, Ne
occidas. Quod præceptum habet opus, sed multa complectens, multa
vitia propellens, & appellatur mansuetudo, siue suauitas. Quæ duplex
est. Quarum altera valde pulchra & speciosa apparet, sed nihil in recessu
suo habens, quâ habemus vel erga amicos, & qui nobis vsi sunt, in opti-
bus, fama, dignitate, & studio atque favore. Vel in eos qui nobis non of-
fendunt vel nocent, neque verbis neque factis. Qualis mansuetudo est etiam
muris animantibus, leonibus, & serpentibus. Ethnicis, Iudeis, Turcis,
nebulonibus, homicidis, scortis. Hi enim omnes placabiles sunt & quieti
si eorum voluntati obsequaris, vel eos non offendas. Et tamen non pa-
rum illiusmodi nugatoria mansuetudine decepti, suam iram detegentes,
sic excusant. Non irascerer si mihi per alios liceret. Imo mihi homo. Sic
& Satanas esset mansuetus & placabilis, si ei omnia ex animi sententia
succeederent. Sed dissentio & offensio ideo te inuadunt, ut te tibi ipsi con-
monstrent, quâ plenus sis iræ & malitiæ, ut sic admonitus, pro mansue-
tudine & suauitate, & ad eiciendam iracundiam labores. Altera autem
mansuetudo est radicatus & a fundamentis bona, quæ se ostendit erga
aduersarios & inimicos, eisdem non nocens, non iudicans, non detestans,
non execrans, non derahens, non maledicens, nihil de ipsis mali cogitans,
etiâ si opes, famam, corp⁹, amicos, & breuiter omnia nobis admissent.
Imo ubicumque potest, ipsis bona pro malis reddit, optime de ipsis lo-
quitur, optime de ipsis cogitat, pro ipsis orat. De quo Christus dixit
Mathei. 6. Bene facite vobis male facientibus, orate pro persequentibus
& calumniantibus vos. Et sanctus Paulus ad Rom. 12. Benedicite &
non male dicite, nulli malum pro malo reddentes.

SECUNDO.

Bella,
Lites,
Odia.

¶ Nunc vide quod hoc eximie magnum & sublime opus inter Christianos
nos pesselum ierit, iam non nisi litibus, iurgijs, bellis, ira, odio, inuidia, des-
tractionibus, execrationibus, detestationibus, damnis, vltione, & omni
iugis iræ & indignationis tum operibus tum verbis plena potestate ubique
regnantibus. Et tamen nihilo secius nos interim procedimus cum multis
festis, audiendis missis, orationibus de murmuracione, fundacione
templorum Ecclesiasticis ornamentis, a deo non preceptis, adeo immo-
derate fulgentibus, tanquam essemus sanctissimi omnium Christianorum,
qui vnicuique fuissent, permittentes sub his speculis, personis, & laruis dei per-

cepta interire & labefactari, adeo, vt ne sit quidem qui vel cogitet vel p
pendat q̄ propinquus vel admotus sit mansuetudini & placabilitati, &
impletioni huius p̄cepti diuini. Quū tamen deus non dixerit, qui hęc
opera fecerit, sed qui p̄cepta sua seruauerit, in regnū cœlorū inuaturū.
Postquā ergo nemo mortalū in terris uiuit cui non deus subornet de
monitatorē proprię ipsius irę & malitię, hoc est hostem & aduersariū
eius, eum in opibus, dignitate, honore, & amicis offendētē, ita probās
an adhuc ibi sit ira reliqua, an possit inimicū diligere, bene de eo loqui,
bene de eo mereri, ei benefacere, nihil mali contra eum cogitans. Nunc
accedat interrogans, quid sibi faciendum sit vt bona operafaciat, vt deo
grata, sic sibi salutaria, Proponat sibi hostē suum, habeat eum perpetuo
in imagine & oculo cordis sui, in hunc vsū, vt ita seipsum vincat, cor
suum alluesfaciens, amice de eo cogitare, ei opūma queq̄ fauere, pro eo
curare & orare, de inde vbi occasio & tempus fuerit, bene de eo etiā lo
qui, sed & bene ei facere. Probet hoc quisquis velit. Nisi enim inueniat
satis quod omnibus diebus vitę suę agat, mendaciū me coarguat, & dis
cat hunc sermonem falsum fuisse. Deo autē hoc ita volente, neq̄ aliam
solutionem admittēte & exigente, quid obsecro prodest nos alijs mag
nis operibus occupari, hisq̄ non p̄ceptis, & hęc non relinquere? Deo
dicit Mathei. x. Ego autē dico vobis, omnis qui irascitur fratri suo, reus
erit iudicio. Qui autē dixerit fratri suo Racha (hoc est qui abominabile,
iratum, & immane signū dat) reus erit consilio. Qui autē dixerit faue,
hoc est, omniūga conuicia, detestationes, detractiones, execrationes, reus
erit gehennę ignis. Vbi autē manet violenta iniectio manuum vt ferire,
percutere, vulnerare, occidere, damnum inferre, si cogitationes & verba
irę tam grauiter damnata sunt.

TERTIO.

¶ Vbi autem interior cordis est mansuetudo & suauitas, miseret cor
hominis omnium calamitatum quę hosti suo accidunt. Et huiusmodi *Inimici dē*
sunt veri & filij & heredes dei, & fratres Christi, qui pro nobis omnibus *ligendi.*
sic fecit in sancta Cruce. Ita videmus a probo iudice cum dolore ferri
sententiā i reum & noxium, & egre illi esse mortem huic a iure institiā.
Hic est species in opere, tanq̄ sit ira, indignatio, & inclementia. Adeo
intime bona est mansuetudo, vt etiam sub eiusmodi iratis operibus ma
neat. Imo acerrime & viuacissime in corde eum scaturit quā do sic irasci
& feruitatem exercere cogitur. Attamen hic nobis cauendū est, ne sim⁹ *Ceuēda mā*
mansueti & placabiles, contra dei gloriam & p̄cepta. Scriptū est em̄, *suetudo con*
Mosen mitissimum omnium fuisse mortalium, & tamen quum Iudei *tra dei p̄cē*
vituli aurei adoratione deum prouocassent & commouissent, multos *cepta.*
eorum ab ipso interemptos, & ita deum ab eo reconciliaum. Sic non